

Sociálny kapitál ako determinant ľudského rozvoja na úrovni obcí Slovenskej republiky

Ing. Lukáš Varecha

doc. Ing. Mária Fáziková, CSc.

Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka

Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Štruktúra prezentácie

- Úvod
- Cieľ a metódy
- Výsledky

Úvod

- Sociálny kapitál je veľmi populárny koncept.
- Vplyvom sociálneho kapitálu sa zaoberali viaceré empirické štúdie na makroúrovni (Knack a Keefer, 1997; Rupasingha et al., 2002; Christoforou, 2010; Działek 2014; Botzen, 2016).
- Putnam (1993, 2000) zdôrazňuje dôležitosť občianskej angažovanosti vo forme spolkov, združení, športových klubov.

Cieľ a metódy

Cieľ:

- preskúmať vzťah medzi štrukturálnym sociálnym kapitálom a ľudským rozvojom na úrovni obcí Slovenskej republiky.

Materiál:

- prierezové dáta za rok 2015 za 2892 obcí Slovenskej republiky.

Cieľ a metódy

Závislá premenná: modifikovaný index ľudského rozvoja

- Hrubá miera úmrtnosti
- Vážený index vzdelanosti
- Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie k počtu produktívnej zložky obyvateľstva

$$HDI_i = 1 - \left(\frac{\text{Life Expectancy Index} + (1 - \text{Education Index}) + \text{Income Index}}{3} \right)$$

Cieľ a metódy

Nezávislé premenné: počet občianskych združení na 1000 obyvateľov

Dve skupiny združení:

- PUTNAM (záujmové združenia, nadácie, neziskové organizácie, cirkevné organizácie, spolky, kluby a ich organizačné jednotky) – predpokladáme **pozitívny** vzťah
- OLSON (politické strany, odborové organizácie, záujmové združenia právnických osôb a ich organizačné zložky) – predpokladáme **negatívny** vzťah

Špecifikácia modelu (vzťah medzi počtom vybraných občianskych združení a indexom ľudského rozvoja):

$$HDI_i = \beta_0 + \beta_1 \log(HUSTOTA_i) + \beta_2 PP_i + \beta_3 MS_i + \beta_4 MZDAOKR_i + \beta_5 MNOKR_i + \beta_6 INSTRN_i + \beta_7 ZZ_i + \beta_8 RURAL_i + \beta_9 PUTNAM_i + \beta_{10} OLSON_i + \varepsilon_i$$

Výsledky

Závislá premenná: HDI	(1)		(2)	
	β	VIF	β	VIF
const	0,6836** (0,01342)		0,6837** (0,01322)	
PP	0,0009208** (0,0001872)	1,303	0,0009212** (0,0001862)	1,311
MS	0,0001649** (6,194e-05)	1,061	0,0001641** (5,816e-05)	1,061
MZDAOKR	3,282e-05** (1,119e-05)	1,868	2,228e-05* (1,145e-05)	1,898
MNOKR	-0,006375** (0,0002792)	1,837	-0,006542** (0,0002850)	1,863
INSTRN	3,125e-05 (2,358e-05)	1,311	2,109e-05 (2,209e-05)	1,353
RURAL	0,008008** (0,002175)	1,052	0,007775** (0,002159)	1,053
Ln(HUSTOTA)	0,01137** (0,001396)	1,437	0,01257** (0,001349)	1,473
ZZ	0,003978** (0,0006955)	1,079	0,003567** (0,0006056)	1,095
PUTNAM			0,001057** (0,0002721)	1,136
OLSON			0,001180** (0,0003170)	1,032
F	201,98**		167,35**	
Adj. R ²	0,4230		0,4311	

Pozn.: V zátvorkách sú uvedené robustné štandardné chyby, * na hladine významnosti 10%, ** na hladine významnosti 5%, N =2892.

Výsledky

- potvrdil sa predpokladaný **pozitívny** vzťah so závislou premennou v prípade občianskych združení podľa Putnama
- členovia aj nečlenovia takýchto skupín dokážu profitovať z existencie hustých sietí a dokážu spolupracovať efektívnejšie
- Rovnako aj pri občianskych združeníach podľa Olsona je ich vzťah **pozitívny.**
- Zloženie vybraných organizácií?

Výsledky

- Keďže sa jedná o prierezové dáta, jeho schopnosť vypovedať o kauzálnych vzťahoch je značne obmedzená.
- Problémom je vymedzenie štrukturálneho sociálneho kapitálu.
- Na základe dostupných dát nedokážeme určiť aká je skutočná činnosť jednotlivých občianskych združení.

Záver a ďalší výskum

- Pozitívny vzťah sa prejavil v prípade oboch skupín občianskych združení.
- Do budúcnosti je potrebné analyzovať panelové dáta, čo umožní odhaliť kauzálne vzťahy medzi premennými.
- Je potrebné preskúmať priestorovú závislosť.

Ďakujem za pozornosť